24 ára gamal hvalbingur slóðaði gøtuna fyri føroyingum í oljuvinnuni:

Eg eri klárur tá ið oljan kemur

Ungi hvalbingurin hevur gott samstarv við Paula Einarsson á ALS. Teir báðir hava útvegað 18 føroyingum kans við skotskum reiðarí í oljuvinnuni

Lønin er syndarlig, men hann ætlar sær ikki at gevast, tí hetta er ein íløga í framtíðina.

24 ára gamli, skiparlærdi Janus Ellendersen úr Hvalba helt ikki at tað var lív at ganga arbeiðsleysur í Føroyum. Hann søkti óteljandi kans, men fekk avslag eftir avslag. Ein dagin var nokk. Hann tók sakina í egnar hendur og fór óvanligar vegir at koma burturúr arbeiðsloysinum. Nú eru 18 føroyingar farnir í hølunum á honum.

ÁKI BERTHOLDSEN

24 ára gamli Janus Ellendersen úr Hvalba er ein teirra, sum er farin av landinum undan arbeiðsloysinum.

Men afturímóti so nógv um øðrum, hevur hann alla tíðina havt eina miðvísa ætlan við útlegdini.

Tí gevur hann ikki skarvin yvir, hóast lønin er syndarlig og hóast nógvar forðingar vóru á vegnum.

Men Janus hevur samstundis slóðað gøtuna fyri øðrum føroyingum og hetta seinasta hálva árið eru ikki færri enn 18 føroyingar farnir í hølunum á honum.

Janus man hava víst føroyingar frá teirra bestu síðu, tí allir 18 hava fingið kans í sama, lítla reiðarí, sum Janus er í.

Avslag eftir avslag

Janus er sjómaður. Og honum dámar væl sjólívið. Tí fór hann á skiparaskúla í Klaksvík. Eftir lokið prógv í desember í 1993, fór hann til Havnar at ganga til skipsførara, men hann gavst.

So var at royna at fáa kans, men tað var ikki lætt.

Janus sigur, at søkti alt, sum søkjast kundi í danska handilsflotanum, men hann fekk eitt brævi fyri og annað eftir við ... tíverri onki arbeiði enn, men royn aftur seinni.

Lagið bleiv verri og verri hvørja ferð, posturin kom við einum av hesum brøvunum.

Og ein dagin varð nokk.

Eg ásannaði, at okkurt annað mátti roynast.

- Tá kom Janus at hugsa um oljuna. Nógv oljuvinna er beint sunnanfyri Føroyar og hon nærkast í hvørjum og hví ikki royna okkurt soviðhið, helt hann.

Hann lá ikki leingi á tankanum, men eitt stórt minus var, at hann var at kalla eiðasørur í enskum.

Og hann var greiður yvir, at skuldi hann hava nakran møguleika, var málið tað fyrsta, hann mátti í holt við.

- Eg ringdi so til umboðsmann okkara í Aberdeen og spurdi um hann ikk kundi vísa mær á onkran málskula.

Tað kundi Sofus, men hann fortaldi mær eisini, at Strandferðslan hevði havt fólk á málskúla og bað meg royna teir.

Janus sigur, at hann fór so í holt við Strandferðsluna og hann slapp so á málskúla hjá teimum, men hann betalti hann sjálvur.

Hann gekk í skúla í fimm vikur í Aberdeen.

Forðingar og aftur forðingar

- Men eg royndi alla tíðina at liggja framvið eftir kansi og skrivaði umsókn eftir umsókn til øll møgulig reiðarí, greiðir hann frá.

Tá eg fekk bilin niður, lá betur fyri og tá koyrdi eg hurð av hurð hjá ymsum reiðarium og bað um kans.

Janus Ellendersen sigur, at reiðaríini vóru ógvuliga trek í fyrstuni og hann rendi seg í forðingar allastaðni, forðingar, sum hann heldur vóru óneyðugar.

- Tey vistu,at Føroyar vóru til, men kendi einki til sjómannaútbúgvingarnar í Føroyum og skiparaprógvið varð á føroyskum.

- Fyrst var at fáa tað umsett til enskt og karakterin broytt til enskan karakter.

- Vinnubrævið var eisini á føroyskt. Tú skalt hava ávísa siglingstíð fyri at fáa vinnubræv, tvs. loyvi at sigla sum skipari.

- Reiðaríini góðkendu donsk vinnubrøv, men føroysk vistu teir einki um.

-Endin var, at eg mátti fáa sjóvinnuumsitingina í Tinganesi at skriva niður og vatta, at føroysk vinnubrøv og føroysk skiparaprógv lukaðu tær altjóða treytir, teir kravdu.

Janus Heldur, at tað er undarligt, at føroyingar hava hugsað so lítið at teir ikki hava fingið føroysk vinnubrøv og føroyska útbúgving góðkenda í Skotlandi, sum er so nær okkum eiki, nógvir føroyingar kenna til.

Lønin syndarlig

Janus sigur, at tað er ikki fyri lønina, hann er í ensku oljuni.

- Lønin er syndarlig eftir føroyskum viðurskiftum, sigur hann.

- Hon er góð hjá skotum og onglendingum tí skatturin er nógv lægri og kostnaðarstøðið er sum heild lægri enn hjá okkum føroyingum.

Men Janus dylir heldur ikki fyri, at hetta er ein íløga í framtíðina hjá honum.

-Eg havi valt at hyggja meiri eftir fyrimununum, enn vansunum eg havi, sigur hann.

- Eg havi lært enskt. Eg havi fingið altjóða siglingstíðina og eg havi fingið royndir í oljuvinnuni, sum óivað fara at koma nær til góðar seinni, serliga nú oljan nærkast Føroyum, sigur hann.

Vónin er sjálvandi at koma heimaftur til betri kor, tekur oljuvinnan seg upp í Føroyum. Tá ið hon kemur, eru vit klárir, leggur hann skemtandi afturat.

18 føroyingar afturat

Janus var tann fyrsti føroyingurin, sum fór hesa leiðina.

Men nakað skjótt eftir, at hann var farin niður, hitti hann Paula Einarsson, sum arbeiðir á ALS og teir báðir hava síðani havt eitt gott samstarv.

Úrslitið hevur verið, at hetta síðsta hálva árið eru einir 17-18 føroyingar afturat slopnir við skipum í ensku oljuvinnuni.

Talan er um bæði maskinmenn og navigatørar.

Tað hevur verið munandi léttari hjá teimum, tí nú kenna onglendingar tey føroysku prógvini og vinnubrøvini.

Reiðarínum hjá Janusi man dáma føroyingar væl, tí teir hava allir fingið kans hjá sama tí sama.

Vit hava roynt onnur reiðarí eisini , men tað hevur gingið striltí, sigur Janus.

Hann ivast ikki í, at pláss

Men tá ið vattanin var komin, gekk tað skjótt, leggur hann afturat.

Janus sigur, at myndugleikarnir vóru ikki tvørir, tá ið vattanin kom úr Føroyum, og tað gekk ikki leingi, til hann hevði kans.

Ein annar trupulleiki er, at bert fáir føroyingar hava nóg mikið av altjóða siglingstíð at sleppa at sigla sum yvirmenn.

Tað krevst seks mánaðir, og tað verður viðmerkt í vinnubrævið.

Janus sigur, at hann hevði ikki alla siglingstíðina. Tí mátti hann mynstra sum dekkari, men nú er hann stýrimaður.

Hann sigur, at altjóða siglingstíðin er ein trupull-

Lønin er syndarlig, men eg hyggi meiri eftir fyrimununum. Hetta er ein tloga sum vinnandi betalir seg aftur, sigur Janus Ellendersen í Hvalba

er fyri fleiri føroyingum í ensku oljuvinnuni, eisini hjá øðrum reiðarium, ti tað er helst bara ein spurningur um tíð, áðrenn teir finna út av, at føroyingar kunnu brúkast og at einki er til hindurs fyri, at hava teir umborð, heldur hann

28 dagar í sama stað

Reiðaríið er lítið, men tað er í menning. Tað eigur eig ur triggjar togarar, tað eru skip sum skipa borpallar stað úr stað.

Og viðhvørt er teinurin langur. Janus fortelur, at í løtuni er eitt skip hjá teimum í ferð við at toga ein borpall heilt úr Murmansk í Norðurrusslandi, líka til Bombay í India.

Reiðaríið eigur og leigar eisini 10 „Stand By" skip og tað er einum sovorðnum, Janus siglur við.

Teir eru 12 mans við. Teir eru umborð í fýra vikur og hava frí í fýra vikur. Tvs, at tvær manningar eru til hvørt skipið.

„Stand By" skip eru skip sum liggja til reiðar við borpallarnar skuldi nakað óhapp hent.

– Vit sleppa viðhvørt at standa okkara royndir. Tað kemur fyri, at teir tvætta dukkur fyri borð og rópa so neyðarróp.

Viðhvørt stendur seðil á dukkuni sum sigur, at henni bagir tað og tað.

Okkara uppgáva er so at bjarga dukkuni og læknin umborð skal so „viðgerða" hana.

Uppi á pallinum standa teir við steðgiuríð og kanna, hvussu gongst. Og teir eru skjótir at finnast at, gongur tað ikki nóg skjótt.

Tíbetur eru teir ongantíð slopnir at royna seg av álvara.

Janus sigur, at tíðin umborð fellur long. Hann er í teirri heppnu støðu, at hansara skip siglir millum pallarnar og bíðar, meðan skipið, sum hevur fasta vakt hjá pallinum, er í havn og skiftir manning og kanska verður umvælt.

– At skula liggja stillur undir einum palli í 28 dagar, man verða ótrúliga langligt, sigur hann.

Til Føroyar at umvæla

Janus Ellendersen sigur, at næsta stigið verður at fáa skipini til Føroyar at umvæla.

Tað er ofta nógv at gera við skipini og mangan er nógv styttri at sigla til Føroyar, heldur enn til Aberdeen.

Til Hetlands fara teir ikki, ti har er ov dýrt.

Eru vit kappingarførir, ivist eg ikki í, at vit høvdu kunnað fingið skip at umvælt í Føroyum. Tað er bara at sannføra teir um, at tað er tað rætta.

Janus sigur, at manningini hevði dámað tað væl, ti skattalógin sigur, at teir sleppa undan gjalda skatt alt árið, eru teir bara eina ferð í útlendskari havn, so tað hevði verið ein veldugur fyrimunur hjá teimum.

Gera tað lættari

Janus Ellendersen sigur, at føroyingarnir og reiðaríið hava tosað um at finna eina skipan so at tað mest møguligt verða føroyingar sum avloysa føroyingar umborð.

Kunnu vit avtala, at vit sigla tvær og tvær mánaðir, heldur enn ein og ein, kann tað í mongum førum gera tað skjótari at fáa siglingstíðina.

Men hetta er ikki so eintalt, partvís ti, at lóg áleggur monnum at verða í landi minst seks dagar, hvønn mánaða, fyri at verja teir, og partvís ti, at borpallarnir fylgja gjølliga við, hvør er mynstraður umborð hvørja ferð og teir tala at, um sami maður er umborð tveir túrar á rað.

Men vit fara at royna at senda felags umsókn um at fáa undantak, sigur Janus Ellendersen.

Eru vit samdir, skuldi einki verið til hindurs fyri tí, heldur hann.

Janus veit ikki, hvussu leingi hann verður verðandi í skipinum. Tað veldst um so langt, men fyribils verður hann eitt sindur afturat.

Ein stórur fyrimunur hevði verið at flutt bústaðin til Skotlands, tí so slapp hann nógv bíligari í skatti. Tað bíðar hann tó eisini við, ti tað eru altíð fyrimunir og vansar við øllum, heldur hann.

Skósølan

SKOfus[5] hjá ...

JÓAN JAKKU

Hygg ikki bert í príslistan...

Hygg eisini inn...

Vit hava nógvar aðrar skógvar í at velja

Skósølan hjá JÓAN JAKKU

SKOringen

Vágsbotnur - Tórshavn

AKKUMOLATORAR

Vælumtóktu amerikonsku akkumolatorarnir

DAYSTARTER og NAVIGATOR

fáast nú í Føroyum. Eftir drúgvar royndir – heilt síðani 1946 – hava teir prógvað sítt virði sum teir røttu til

SKIP, BÁTAR, PERSÓNBILAR, LASTBILAR, BUSSAR, KOMPRESSARAR og annars til ALLAR STØRRI MASKINUR

5 ÁRA GARANTI: Persónbilar
3 ÁRA GARANTI: Bátar, bussar, lastbilar, st. maskinur
18 MÁN. GARANTI: El-koyristólar, lyftir, gólvreinsimaskinur

DAYSTARTER FØROYAR

v/ Oddur H. Lamhauge
Lyngvegur, 620 Runavík, Telf./Fax 48844

Golf diesel

árg. 84, í góðum standi, til sølu.

Tlf. 17723 - 15839

PIZZA-VINIR

PIZZARIA